

IMPROWIZACJA ORGANOWA

Nazwa przedmiotu

Wydział Dyrygentury, Jazzu,
Muzyki Kościelnej i Edukacji Muzycznej

Nazwa jednostki realizującej przedmiot

program studiów

Muzyka kościelna

Kierunek

Improwizacja organowa

Specjalność

-

Specjalizacja

stacjonarne	pierwszego stopnia	obowiązkowy	wykład	indywidualne	zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym AMFN
Forma studiów	Poziom studiów	Status przedmiotu	Forma przeprowadzenia zajęć	Tryb realizacji	

ROK I		ROK II		ROK III	
sem. I	sem. II	sem. I	sem. II	sem. I	sem. II
✓	✓	✓	✓	✓	✓
ZO	E	E	E	E	E
ECTS					
3	3	3	3	3	3

Liczba godzin kontaktowych z pedagogiem

180

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta

360

punkty ECTS

18

Forma zaliczenia: Z – zaliczenie bez oceny | ZO – zaliczenie z oceną | E – egzamin

Koordinator przedmiotu

dr hab. Tomasz Orłow

Prowadzący przedmiot

dr hab. Tomasz Orłow
dr Jarosław Ciechacki
mgr Patryk Podwojski

t.orlow@amfn.pl

j.ciechacki@amfn.pl

p.podwojski@amfn.pl

Metody kształcenia

1. praca indywidualna

Metody weryfikacji efektów uczenia się

1. egzamin (standaryzowany, na bazie problemu)

CELE PRZEDMIOTU

- rozwój umiejętności wykonawczych i kompozytorskich studentów w kontekście tworzenia muzyki w trybie improwizatorskim.
- zajęcia poświęcone improwizacji organowej aktywizują studentów do kreatywności i spontaniczności, tworzenia muzyki w ramach różnorodnych form muzycznych, zastosowanych faktur oraz stylistyk.

WYMAGANIA WSTĘPNE

- predyspozycje do tworzenia własnych kompozycji w czasie rzeczywistym. -Podstawowa znajomość zasad harmonii funkcyjnej.
- podstawowe umiejętności techniczne w posługiwaniu się instrumentem

TREŚCI PROGRAMOWE

semestr I

- Toccata w stylu baroku, stylistyka J. Pachelbel
- Duo w stylu baroku, realizacja na dwóch manuałach
- Wariacja chorałowa, część partity w stylu baroku, faktura 3-głosowa, realizacja na manuale, c. f. sopran
- Medytacja w stylu francuskim XX wieku

Podstawowe kryteria oceny (semestr I)

- Stopień czystości stylistycznej toccaty, zachowanie motoryki, artykulacji i harmoniki właściwej dla J. Pachelbela.
- Niezależność w prowadzeniu dwóch głosów w kontekście kontrapunktycznym i motywicznym..
- Dobór harmoniki w opracowaniu c. f., prawidłowe pod względem kontrapunktycznym prowadzenie głosów.
- Stopień zaawansowania w posługiwaniu się rozszerzoną tonalnością, bitonalnością i neomodalnością w grze harmoniczej i melodycznej.

semestr II

- Toccata w stylu baroku w układzie 3-częściowym: solo manuałowe, solo pedałowe, odcinek harmoniczny organo pleno
- Preludium chorałowe w stylu niemieckiego baroku, organo pleno, cantus firmus bas z zastosowaniem techniki inégalité
- Biccium z cantus firmus ornamentowanym w głosie sopranowym

- Pastorałe w stylu romantycznym, stylistyka M. Reger

Podstawowe kryteria oceny (semestr II)

- Czytelność formy trzyczęściowej z zastosowaniem recytatywów, partii solowych manuałowych i pedałowców oraz odcinków harmonicznyc..
- Dobór harmonii w opracowaniu c. f. w basie, wyrazistość artykulacyjna rytmu punktowanego.
- Plastyczność solowej partii figuracyjnej w basie i korelacja z c. f.
- Prowadzenie głosów, narracji, motywiki w układzie trkiewym z zastosowaniem harmoniki romantycznej.

semestr III

- Toccata w stylu włoskim typu Per l'elevatione
- Fuga w stylistyce XX-wieku z zastosowaniem skal modalnych
- Wariacja chorałowa, w stylu baroku z wykorzystaniem basu figurowanego, typu Basse de Trompette.
- Adagio romantyczne w stylu niemieckim

podstawowe kryteria oceny (semestr III)

- kreowanie przebiegu napięciowego utworu.
- Kształtowanie polifonii w oparciu o transpozycję skal modalnych, zachowanie w I przeprowadzeniu ścisłego modelu imitacyjnego, kształtowanie ewolucyjnego charakteru formy.
- Posługiwanie się figuracyjnym basem w kontekście przemysłanej harmonii związanej z wybranym do opracowania chorałem.
- Kształtowanie przebiegów harmonicznyc z wykorzystaniem chromatyki, modulacji, łączenie akordów w technice legato, modelowanie wieloodcinkowych melodii typu romantycznego

semestr IV

- Preludium motoryczne i fuga chromatyczna w stylu baroku niemieckiego
- Toccata w stylu niderlandzkim, stylistyka J.P. Sweelincka
- Wariacja chorałowa motoryczna, Duo, część partity w stylu baroku, faktura 2-głosowa, układ 2/1, c.f. figurowany sopran
- Scherzando-capriccio w stylu francuskim XX wieku

podstawowe kryteria oceny (semestr IV)

- Stopień wykorzystania ruchu szesnastkowego w ramach budowania polifonicznej formy motorycznej w układzie 4-głosowym, stopień zrealizowania modelu fugi klasycznej w oparciu o przebiegi chromatyczne.
- Forma wieloodcinkowa toccaty niderlandzkiej, stopień zastosowania typowych figur melodycznych oraz przebiegów harmoniczych, poziom techniczny w realizacji odcinków wirtuozowskich.
- Szybkość reakcji na zmiany harmoniczne w dwugłosowym opracowaniu c. f. z zachowaniem płynnej narracji w szybkim tempie.
- Typ formy otwartej, zmienność barwy i dynamiki gry poprzez dobór registracji, czytelna motywika przewodnia.

semestr V

- Preludium chorałowe w układzie triowym c.f. alt w pedale
- Preludium chorałowe c.f. sopran ornamentowany
- Passacaglia z zastosowaniem tonalnego języka muzycznego
- Partita chorałowa w stylu baroku (powtórka form z poprzednich semestrów): chorał, biccium, 3-gł. manual c.f. sopran, Basse de Trompette

podstawowe kryteria oceny (semestr V)

- dobór harmoniki w opracowaniu triowym c. f. w alcie, zachowania zasad kontrapunktycznych w prowadzeniu głosów.
- Dobór harmoniki w opracowaniu c. f. w sopranie, ornamentyka c. f.
- Dobór harmoniki do opracowania melodii ostinatowej w basie, układ ewolucyjny formy wariacyjnej, czytelność fakturalna poszczególnych wariacji.

semestr VI

- Partita chorałowa w stylu baroku (powtórka form z poprzednich semestrów): Duo 2/1, c.f. ornamentowany, trio c.f. alt, organo pleno c.f. bas
- Improvizacja ilustracyjna inspirowana treścią pozamuzyczną (stylistyka dowolna)
- Preludium i fuga (stylistyka wybrana przez studenta)
- Fantazja romantyczna, forma ABA1

podstawowe kryteria oceny (semestr VI)

- Zasób środków wyrazu określających treści pozamuzyczne, przebieg napięciowy i narrację literacką obrazu.
- Czystość stylistyczna formy cyklicznej, stopień realizacji zasad kontrapunktycznych, koordynacji i niezależności w prowadzeniu głosów.
- Stopień zastosowania środków technicznych właściwych dla stylistyki romantycznej, harmoniki i melodyki, przebieg napięciowy formy.

Kategorie efektów	EFEKT UCZENIA SIĘ	Kod efektu
Wiedza	posiada ogólną znajomość literatury muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem kompozycji sakralnych	P6_MK_W01
	posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z wybraną specjalnością	P6_MK_W02
	posiada znajomość struktury dzieła muzycznego i modeli formalnych utworów	P6_MK_W03
	posiada znajomość i zrozumienie podstawowych linii rozwojowych w historii muzyki oraz orientację w literaturze związanej z tymi zagadnieniami (dotyczy to także Internetu i e--learningu)	P6_MK_W06
	posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych, szczególnie w zakresie muzyki kościelnej	P6_MK_W07
	posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz z technikami multimedialnymi	P6_MK_W09
	posiada wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru organowego	P6_MK_W12
	posiada znajomość technik improwizacji w odniesieniu do stylów historycznych oraz współczesnych nurtów	P6_MK_W15
Umiejętności	dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych	P6_MK_U01
	jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej solisty	P6_MK_U02
	posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów	P6_MK_U04
	wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej, a techniką wykonawczą	P6_MK_U05
	opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla instrumentarium organowego	P6_MK_U09
	posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów	P6_MK_U10
	poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego jako interpretator literatury oraz improwizator	P6_MK_U11

	posiada biegłą znajomość w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim	P6_MK_U14
	dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami, które z nich wynikają	P6_MK_U17
	wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (np. reagowanie na różnorodne warunki akustyczne pomieszczeń, zapotrzebowanie repertuarowe odbiorców, wynikające z ich zdolności percepcyjnych oraz edukacji muzycznej)	P6_MK_U18
	posiada umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego	P6_MK_U19
Kompetencje społeczne	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	P6_MK_K01
	umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje	P6_MK_K02
	realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji	P6_MK_K03
	posiada umiejętność adoptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej lub twórczej	P6_MK_K05
	jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów	P6_MK_K06
	w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania	P6_MK_K07
	posiada umiejętność samooceny, jak też jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury	P6_MK_K08
	posiada umiejętność współpracy i integracji podczas realizacji zespołowych zadań projektowanych oraz przy pracach organizacyjnych i artystycznych związanych z różnymi przedsięwzięciami kulturalnymi	P6_MK_K11
	w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną	P6_MK_K13
	umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki	P6_MK_K14

LITERATURA PODSTAWOWA

Literatura organowa jako źródło podstawowe zróżnicowana stylistycznie, obejmująca związane z materiałem okresy muzyczne i wybraną stylistykę. Autorskie materiały dydaktyczne dostosowywane indywidualnie do potrzeb każdego studenta, aktualizowane na bieżąco w toku studiów.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Literatura organowa jako źródło podstawowe zróżnicowana stylistycznie, obejmująca związane z materiałem okresy muzyczne i wybraną stylistykę. Autorskie materiały dydaktyczne dostosowywane indywidualnie do potrzeb każdego studenta, aktualizowane na bieżąco w toku studiów

BIBLIOTEKI WIRTUALNE I ZASOBY ON-LINE (opcjonalnie)

Materiały audio/wideo zawierające wybrane przykłady improwizacji organowych opublikowane on-line jako dokumentacje koncertów improwizacji wybitnych wirtuozów sztuki organowej

Data modyfikacji

Wprowadź datę

Autor modyfikacji

Czego dotyczy modyfikacja

czcionka Calibri, rozmiar 11, używać punktów (jeśli potrzeba)